
Abordatge diagnòstic i terapèutic de les grans síndromes digestives I

PID_00246567

Xavier Calvet (coordinador)
Sabela Lens
Carolina Malagelada
Francisco Rodríguez-Moranta

Material docent de la UOC

Xavier Calvet

Professor agregat del Departament de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona. Docent de pregrau i postgrau des del 2001. Especialista en aparell digestiu des de 1987. Responsable de la Unitat de Malaltia Inflamatòria Intestinal de la Corporació Sanitària Universitària Parc Taulí (CSUPT). Coordinador del Grup de Recerca en Malalties Digestives, integrat al Centro de Investigación Biomèdica en Red de Enfermedades Hepáticas y Digestivas (CIBERehd) de l'Institut de Salut Carlos III, reconegut com a grup consolidat de l'AGAUR. Ha publicat més de dos-cents cinquanta articles en revistes biomèdiques indexades a PubMed, a més de múltiples articles de revisió i capítols de llibre. Secretari de la Societat Catalana de Digestologia entre 2001 i 2003, actual vicepresident de l'Asociación Española de Gastroenterología.

Sabela Lens

Llicenciada en Medicina per la Universitat de Santiago de Compostel·la. Especialista en Aparell Digestiu (Hospital Clínic de Barcelona). Doctora en Medicina per la Universitat de Barcelona. Màster de Recerca Clínica en Hepatologia per la Universitat de Barcelona. Diplomatura en Fonaments de Disseny i Estadística (Universitat Autònoma de Barcelona). Membre del grup de recerca en Hepatitis Víriques (CB06/04/0004) integrat en el Centre d'Investigació Biomèdica en xarxa de malalties hepàtiques i digestives (CIBERehd). Membre de la Junta de la Societat Catalana de Digestologia i membre de l'Associació Espanyola i Europea per a l'Estudi del Fetge (AEEH i EASL).

Carolina Malagelada

Especialista en l'aparell digestiu des de 2005, actualment facultativa adjunta del Servei d'Aparell Digestiu de l'Hospital Vall d'Hebron. Responsable de l'avaluació de la funció motora gastrointestinal en la Unitat de Proves Funcionals Digestives a l'Hospital Vall d'Hebron. La seva activitat de recerca està centrada en l'aplicació de les noves tecnologies en l'avaluació de la motilitat intestinal. A més de publicar els seus resultats en revistes especialitzades, és autora de nombrosos articles de revisió i capítols de llibre sobre l'avaluació de la funció digestiva. En l'àmbit de la docència, participa en activitats de formació a la Universitat Autònoma de Barcelona com a professora col·laboradora del grau de Medicina i en l'Institut de Recerca Vall d'Hebron com a professora del màster de Recerca translacional.

Francisco Rodríguez-Moranta

Doctor en Medicina. Especialista en l'aparell digestiu a l'Hospital Universitari de Bellvitge, on és cap de secció de la Unitat de Gastroenterologia. Tutor de residents. És membre del Grup de Recerca de Biomarcadors en Patologia Digestiva. Ha publicat seixanta articles en revistes indexades a PubMed, i múltiples articles de rescissió i capítols de llibre. Actual vicesecretari de la Societat Catalana de Digestologia.

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats pel professor: Rubén Nieto Luna (2017)

Primera edició: setembre 2017

© Xavier Calvet, Sabela Lens, Carolina Malagelada, Francisco Rodríguez-Moranta

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2017

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

En aquesta primera assignatura volem tractar sis dels quadres digestius més freqüents en la clínica. És important que es tingui coneixement de les principals característiques d'aquests, així com les eines d'avaluació i intervenció. Hem seleccionat aquelles patologies que per la seva importància i freqüència trobareu més sovint a urgències. Juntament amb *Abordatge diagnòstic i terapèutic de les grans síndromes digestives II*, pretén que tingueu un coneixement profund de les patologies digestives que més sovint trobareu a urgències. La nostra pretensió ha estat transmetre uns coneixements eminentment pràctics, que us permetin afrontar aquests pacients amb comoditat, tant a urgències com a la vostra rotació per la planta.

En concret, en aquesta assignatura treballarem els quadres següents a partir de materials elaborats per referents en diversos àmbits:

- Icterícia.
- Disfàgia.
- Ascites.
- Hemorràgia digestiva alta.
- Hemorràgia digestiva baixa.
- Restrenyiment.

Objectius

Els objectius d'aquesta assignatura són:

1. Presentar els principals trets i diagnòstic diferencial dels símptomes o síndromes mencionats a l'apartat de continguts.
2. Treballar el maneig inicial dels símptomes o síndromes mencionats a l'apartat de continguts.

Amb el treball de l'assignatura volem que els estudiants:

1. Siguin capaços de diagnosticar, diferenciar i orientar terapèuticament als pacients d'urgències i planta amb els símptomes i síndromes mencionats anteriorment.
2. Puguin saber quan han de demanar proves confirmatòries adequades.
3. Siguin capaços de realitzar un tractament inicial als pacients amb aquests símptomes i síndromes.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Síndrome icterica

Xavier Calvet

1. Definició i tipus
2. Avaluació
3. Estudi de la icterícia amb hiperbilirubinèmia directa i sense dilatació de la via biliar
4. Maneig general de la icterícia
5. Annex

Mòdul didàctic 2

Disfàgia

Carolina Malagelada

1. Fisiologia de la deglució
2. Valoració inicial i classificació
3. Disfàgia orofaríngia
4. Disfàgia esofàgica

Mòdul didàctic 3

Ascites

Sabela Lens

1. Definició i fisiopatologia
2. Procés d'avaluació
3. Maneig general de l'ascites
4. Criteris d'ingrés hospitalari en pacients amb ascites

Mòdul didàctic 4

Hemorràgia digestiva alta

Francisco Rodríguez-Moranta i Xavier Calvet

1. Avaluació de l'hemorràgia digestiva alta
2. Mesures inicials
3. Necessitat d'endoscòpia urgent
4. Tractament farmacològic preendoscòpic
5. Endoscòpia digestiva
6. Pronòstic
7. Tractament de la recidiva
8. Utilització d'antiagregants i anticoagulants
9. Seguiment després de l'alta

Mòdul didàctic 5

Hemorràgia digestiva baixa

Francisco Rodríguez-Moranta i Xavier Calvet

1. Definició i tipus

2. Avaluació inicial de l'HDB
3. Mesures inicials
4. Política transfusional
5. Maneig de l'anticoagulació i l'antiagregació
6. Avaluació diagnòstica
7. Tractament

Mòdul didàctic 6

Restrenyiment

Carolina Malagelada

1. Fisiologia de la defecació
2. Factors etiològics
3. Avaluació diagnòstica
4. Tractament

Bibliografia

Montoro, M. A.; García Pagán, J. C. (eds.) (2012). *Problemas Comunes en la Práctica Clínica* (2.ª ed.). Gastroenterología y Hepatología. Jarpyo Editores.

Ponce, J. (ed.) (2011). *Tratamiento de las enfermedades gastroenterológicas* (3.ª ed.). Elsevier España. <http://www.aegastro.es/sites/default/files/archivos/noticias/manual_de_gastro.pdf>

Rozman, C. (dir.) (2016). *Medicina interna* (XVIII ed.). Elsevier.

